

Työntekijöiden haastattelut: Saksassa, Espanjassa, Suomessa, Ranskassa, Unkarissa ja Irlannissa (24 402 haastattelua)
 Kenttätöön ajankohta: Syyskuu 2022 – helmikuu 2023 | Menetelmä: puhelin | Altistumisen arviointi: www.occideas.org

Taustaa

Euroopan työterveys- ja työturvallisuusvirasto (EU-OSHA) toteutti kyselytutkimuksen (WES) syövän riskitekijöille altistumisesta. Tutkimus perustuu mukautettuun versioon australialaisesta työperäisen altistumisen tutkimuksesta (AWES). Kyselyssä tarkastellaan työperäisen altistumisen yleisyyttä ja semikvantitatiivisia tasoja hyödyntäen arviointityökalua Occupational Integrated Database Exposure Assessment System ([OccIDEAS](http://www.occideas.org)).

Ajantasaiset tiedot työperäisestä altistumisesta syövän riskitekijöille tukevat yhtä EU:n työterveyttä ja -turvallisuutta koskevan strategiakehyksen 2021–2027 keskeisistä tavoitteista: työperäisten sairauksien ehkäisyn parantamista. Tutkimustulokset edistävät myös EU:n syöväntorjuntasuunnitelman ja syöpää aiheuttavia aineita koskevan etenemissuunnitelman tavoitteiden saavuttamista.

Aineisto ja menetelmät

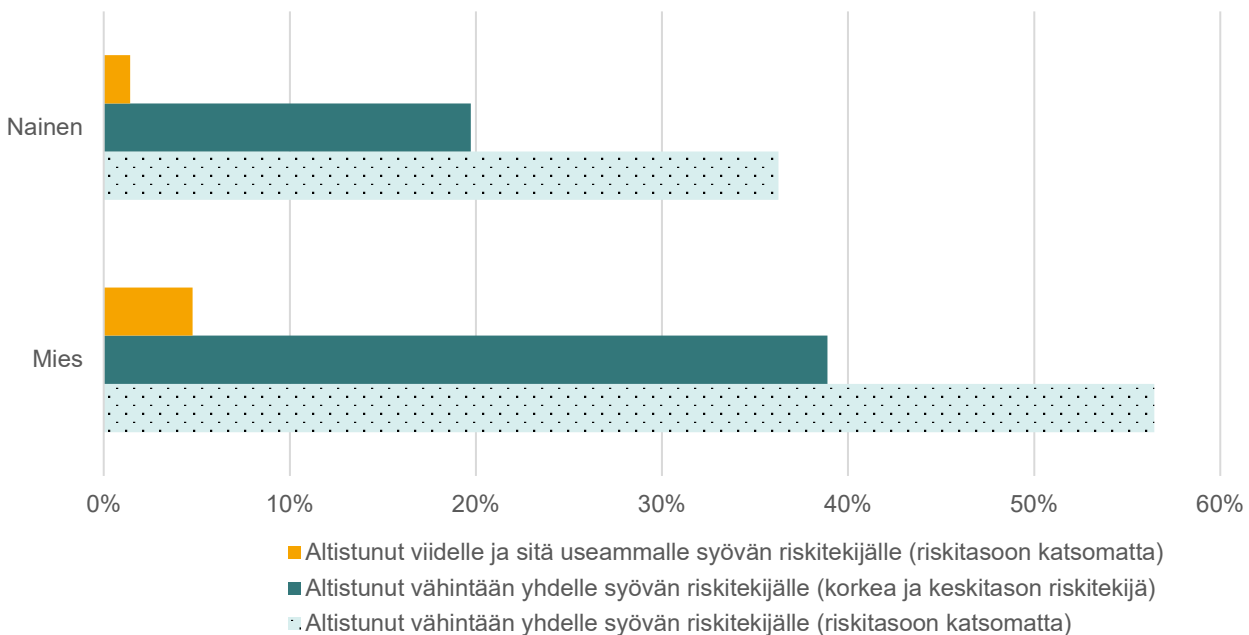
WES on laaja puhelinhaastattelu, joka kattaa edustavan otoksen työtä tekevästä väestöstä kuudessa EU:n jäsenvaltiossa: Saksassa, Espanjassa, Suomessa, Ranskassa, Unkarissa ja Irlannissa. Haastattelut tehtiin syyskuun 2022 ja helmikuun 2023 välisenä aikana, ja niihin osallistui 24 402 vastaajaa, joissa oli sekä palkansaajia että itsenäisiä ammatinharjoittajia. Tutkimuksessa arvioitiin työperäistä altistumista viimeisimmän työviikon aikana 24 tunnetulle syövän riskitekijälle, kuten kemikaaleille, prosesseissa syntyville aineille ja seoksille sekä fysikaalisille riskitekijöille.

Syövän 24 riskitekijää valittiin erilaisin kriteerein ([EU-OSHA, 2024](http://eu-osh.europa.eu/eu-osh/en/2024/01/24-cancer-risk-factors)). Valintakriteereitä olivat esimerkiksi luokittelu IARC:n monografioissa ryhmään 1 tai 2A sekä sisältyminen syöpää aiheuttavista, perimän muutoksia aiheuttavista ja lisääntymisvaarallisista aineista annettuun direktiiviin (CMRD) tai sen suunniteltuihin ja hyväksyttyihin muutoksiin.

Vastaajista lähes 62 % oli miehiä ja 38 % naisia. Kyselytutkimuksen tietoja painotettiin kuitenkin vuoden 2021 EU:n työvoimatutkimuksen vuosittaisilla viitetilastoilla sukupuoli huomioiden, jotta ne edustaisivat kuuden maan 98,5 miljoonan työssäkäyvän väestöä.

Kaavio 1. Työperäinen altistuminen yhdelle tai useammalle 24 syöpäriskitekijästä sukupuolen mukaan (%)

Lähde: WES 2023, EU-OSHA | vertailuväestö: kaikki työntekijät Saksassa, Espanjassa, Suomessa, Ranskassa, Unkarissa ja Irlannissa.

Tulokset

Miespuolisten työntekijöiden arvioidaan altistuvan naispuolisia työntekijöitä useammin vähintään yhdelle näistä syövän riskitekijöistä, useille niistä (kaavio 1) ja useimmille 24 yksittäisestä riskitekijästä. Poikkeuksena ovat ionisoivalle säteilylle, etyleenioksidille, trikloorietyleenille, nahkapölylle, akryyliamidille ja epikloorihydriinille altistuminen, jotka ovat joko samanlaisia kummallakin sukupuolella tai hieman korkeampia naispuolisilla työntekijöillä, mutta koskevat pienempää määrää työntekijöitä (taulukko 1). Korkeammilla altistumistasoilla tehtiin samansuuntainen havainto, lukuun ottamatta etyleenioksidia ja trikloorieteeniä.

Taulukko 1. Työperäinen altistuminen 24:lle syövän riskitekijälle millä tahansa tasolla sukupuolen mukaan (%)

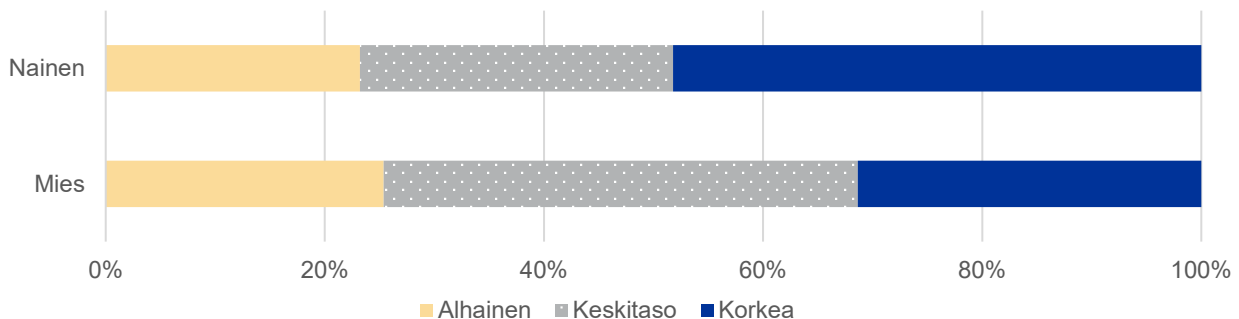
SYÖVÄN RISKITEKIJÄ	Altistunut nainen	Altistunut mies
Ionisoiva säteily	2,5 %	2,4 %
Etyleenioksidi	1,6 %	1,6 %
Trikloorieteeni	1,1 %	0,9 %
Nahkapöly	0,7 %	0,7 %
Akryyliamidi	0,8 %	0,7 %
Epikloorihydriini	0,4 %	0,3 %

Lähde: WES 2023, EU-OSHA | vertailuväestö: kaikki työntekijät Saksassa, Espanjassa, Suomessa, Ranskassa, Unkarissa ja Irlannissa.

Tiettyjä toimialoja tai ammatteja tarkasteltaessa on joitakin poikkeuksia. Esimerkiksi terveydenhuollossa 48 prosenttia formaldehydille altistuvista naispuolisista työntekijöistä altistuu sille suuressa määrin, kun vastaava luku miespuolisilla työntekijöillä on 31 prosenttia (EU-OSHA, 2025 ja kaavio 2).

Kaavio 2. Terveydenhuollon työntekijät, jotka todennäköisesti altistuvat formaldehydille, altistumistason ja sukupuolen mukaan (%)

Lähde: WES 2023, EU-OSHA | Vertailuväestö: formaldehydille altistuvat terveydenhuollon työntekijät.

Pohdinta

On hyvä huomioida kaksi tärkeää sukupuolivinoumaa: Ensinnäkin, kyselytutkimuksen sisältämät 24 syöpäriskitekijää ovat yleisempiä miesvaltaisilla aloilla ja sektoreilla. Naisvaltaisilla aloilla, kuten terveydenhuollossa, altistumismalli on päinvastainen. Toiseksi, sukupuolen huomioimatta jättäminen tutkimuksissa on johtanut siihen, että naiset ovat perinteisesti olleet aliedustettuina kliinisissä tutkimuksissa ja jääneet työperäistä altistumista ja terveyttä koskevien tutkimusten ulkopuolelle (ks. esim. [Schlünssen V, Jones RM, 2023](#)).

Päätelmä

Vaikka WES-tutkimus ei käsittele mahdollista sukupuolivinoumaa, tulokset voivat osaltaan lisätä tietoisuutta syöpäriskeistä työpaikoilla ja parantaa ymmärrystä siitä, missä altistumisia voi tapahtua. Näin voidaan parantaa ennaltaehkäisyä ja riskinhallintaa kaikkialla EU:ssa. Kysely käsittelee kuitenkin joitakin naispuolisten työntekijöiden kannalta merkittäviä riskitekijöitä, kuten altistumista formaldehydille, jota käytetään laajasti monessa tarkoituksessa ja tuotteissa.